

11.7.37

כל היום עסקנו שלושהנו, כפי לואיס ואנכי, בניסוח מכחב לא.ג. על חתנאים שיאפשרו לנו לדון על הכנית החלוקה. המכחב ישלח מחר לא.ג. ויכלול כל ההצעות שבאה עליהן הסכמת ההנהלה לפני שבוע.

- כפי שצפיתי קיבלנו בארץ קרוב ל-72%. לפי הידיעות שבידי עד היום יש לנו

יותר ממחצית הצירים שנבחרו:

פועלים	א	ב	מזרחי	פועל מזרחי	גרוסמן	
א"י	9	7	4	13	1	124
אמריקא	40	-	17	-	1	90
אנגליה	7	-	3	-	1	14
קנדה	4	-	1	-	-	8
אבסטרית	1	4	-	-	-	7
צרפת	1	-	-	-	-	3
בערב בליציה	-	9	3	-	-	17
	62	20	28	13	3	263
	136					

אני מעריך שיהיו לנו בקונגרס זה 45% - 42% מכל הצירים.

- קיבלתי מכחב מכוסר נוצרי. קרא מכחבי בדיילי סלגרף וראה צורך לעודד אותי. לא רק נקבל את ירושלם והנגב - אלא כל הארץ תהיה לנו, משני עברי הירדן. כי כן נאמר ב"כפר".

בהצעות הועדה המלכותית לזכותנו יש רק דבר אחד המאפשר לנו "מיקוח" בשעה האחרונה. אם הערבים יסכימו לתת לנו את ים המלח והנגב - אולי כדאי לנו לוותר על "העברה הכפויה" מהעסקים שמציעה הועדה.

החתכן העברה כפויה זו כשלעצמה?

הדבר קשור בקשיים עצומים, וספק אם הממשלה האנגלית תעשה זאת, אם אפילו נניח שעבדאלה יסכים לה (הוא בלי ספק מעוניין ~~אצ~~ בהעברה זו, גם מבחינה כספית וגם מבחינות אחרות).

אין להניח שהדבר נמנע בהחלט. אם יצא לפועל - הרי זה בשבילנו יתרון עצום. בעמק החוף המוצע לנו יש כ-85,000 תושבים כפריים (17000 משפחות). אין ספק שכמקום כל ערבי אחד יוכלו להתישב ארבע יהודים על הקרקע, ז"א זה מפנה מקום לישוב יהודי של 340,000 איש או 68,000 משפחות בערך. ואולי הרבה יותר. עם מקצועות אחרים לכל הפחות יוכלל הישוב. ז"א כשבע מאות אלף איש. לזאת יש להוסיף את הישוב הערבי בעמק יזרעאל, עמק עכו והחולה. ויש ספק רב אם בכל הנגב אפשר לישוב אפילו החצי מהישוב האפשרי במקום לאחר ההעברה. בעמקי עכו בלבד יש 315,900 דונם, בעמק יזרעאל 351,100 + 64,800 = 415,900 דונם. בעמק החולה 261,600, בעמק הירדן הנמסר לנו 170,000, יחד 1,163,000 דונם. אם נחשיב אפילו 50 דונם למשפחה - אפשר לישוב על שטח זה - אם יפונה - למעלה מ-23,000 משפחה. או 115,000 איש - בחקלאות. הכפל - הרי 230.000. העמקים איפוא נותנים אפשרות של ישוב מיליון יהודים נוספים בכפרים. גם בהרי הגליל כמו שהם, בלי עזיבת הערבים, נמצא מקום לישוב נוסף.

מהוך חשבון התישבותי בלבד חלופין אלה (העברה כפויה או נגב) לא כדאיים. אבל יש לקחת בחשבון שיקולים פוליטיים: במרחב בלבד יש יתרון כוח (אם כי גם חולשה ומעמסה של הגנה) ויש ים המלח ומפרץ אילת. ההכרעה אינה קלה.

אבל - התחכן העברה כפויה? זוהי השאלה. אבל אם הממשלה תדחה הצעת הועדה על העברה כפויה - מה שקרוב לוודאי - הרי אנו מקבלים נמוך נוסף ובעל משקל רב להביענו לנגב. והועדה עשתה לנו בכל אופן שרות רב בהצעה זו.

אם ההעברה הכפויה תדחה ע"י הממשלה אנו נשארים בעבר הירדן - אם אפילו לא יעלה בידנו לחקן את הגבול המוצע ע"י הועדה בין הירמוק והירדן מצפון, ובהשארותנו זו אני רואה מבחינת עתידנו בעבר הירדן חשיבות כמעט מכרעת.

מה שיגורתי - בא, צהלת יהודי פולין לבשורה המדינה היהודית בוקעת העתונות האנגלית. אפילו המברקים מהארץ מודיעים על נסית הרוב בקרב היהודים לקבל את ההצעה. אינפורמציה זו לא חסייע למלחמתנו על תיקון הגבולות. אבל קשה להסחיר את המרצע בשק. מאידך - מודיעה העתונות גם נסית רוב הערבים לקבלת התכנית - ואפילו כשהיא מודיעה על התנגדות המוטתי, היא מציינת שהסיבה היא רק שנאה לעבדאלה.

12.7.37

ברשימתי על הדו"ח מיד לאחר קריאה ראשונה (מיום 10.7.37) התעלמתי מנקודה מרכזית שהשיבוה עולה על כל שאר החיובים ושקולה כנגד כל החסרונות והמגרעות שכרפורט, ואם לא תשאר מלה אסא מתה, היא עלולה לתח לנו דבר שלא היו לנוף פעם, גם כשהיינו עומדים ברשות עצמנו, גם בימי הבית הראשון וגם בימי הבית השני: סרנסמר הכפוי של הערבים מהעמקים המוצעים למדינה היהודית.

התעלמתי מנקודה יסודית זו מחוך דעה עדומה שדבר זה לא יתכן, ואין זה אלא דברים בעלמא. אולם כשאני מעיין יותר ויותר במטקנות הועדה והחשיבות הענקית של הצעה זו מהכרת - אני בא לידי מסקנה שהמכשול הראשון בהגשמת הצעה זו היא - חוסר-הערכתנו והיותנו שבויים לדעות והרגלי מחשבה שצמחו בחוכנו במסיבות אחרות.

עם פינוי הישוב הערבי מהעמקים אנו מקבלים בפעם הראשונה בחולדותינו מדינה יהודית ממש - גוף חקלאי בן מיליון איש ויותר, רצוף, צפוף, משורה באדמתו שכולה שלו. אנו מקבלים אפשרות של החישובות לאומית ענקית, על פני שטח גדול שנמצא כולו בידי המדינה וההחלטות נעשית בתכנית מחושבת ובקנה-מידה ממלכתי כאשר לא היה אף פעם בחולדותינו. כבמסה-קסט מוסרים כל הקשיים והפגמים שהתחבטנו בהם עד עכשיו בהחלטותינו: שאלת עבודה עברית, הגנה, משק תכניתי, ניצול רציונלי ומחושב ותכניתי של טגולות הקרקע והמים. ניתנת אפשרות שלא חלמנו עליה ולא יכלנו להעזז לחלוט עליה בדמיוננו הנועז ביותר. זה דבר מה יותר ממדינה, משלסון, מסוברניות - זוהי ההאחדות לאומית במולדת חפשיה מכל אזיקים ועכובים חישוניים היוצרת כוח ואיתנות והשחרשות